

Реферат на тему: "Сонет 66 В.Шекспіра та два його переклади"

Вільям Шекспір

Сонет 66 В.Шекспіра та
два його переклади.

Sonnet 66

Tir'd with all these! For restful death I cry,
As to behold Desert a beggar born,
And needy Nothing trimm'd in jollity,
And purest Faith unhappily forsworn,
And gilded Honour shamefully misplac'd,
And meiden virtue rudely strumpeted,
And right Perfection wrongfully disgraced,
And Strength by limping Sway disabled,
And Art made tongue-tide by Authority,
And Folly(doctor-like) controlling skill,
And simple Truth miscall'd Simplicity,
And captive Good attending captain ill:
Tired with all these, from these would I be gone,
Save that, to die, I leave my love alone.

By William Shakespeare.

Вільям Шекспір творив у добу Ренесанса. Його сонети не належать до кращих творів митця, але трапляються серед них і справжні перлини. До таких, зокрема, належить і сонет під номером 66. Важко сказати чи є ці твори автобіографічними чи ні, оскільки подібні сюжете взагалі характерні для Відродження.

Сонет має чітку і струнку поетичну форму, яка викликає значні труднощі при перекладі. Англійський або шекспірівський сонет складається з трьох катренів і фінального двовірша з чітким римуванням — АБАБВГВГДД ЄЄ. Це також викликає труднощі при перекладі, оскільки вимагає від перекладача досконалого знання мови, особливо синонімів. Небагато перекладачів відважувалися на переклад Шекспірівських сонетів, але сміливці все ж таки знаходились. Російський читач познайомився з сонетами видатного англійського драматурга і поета й полюбив їх завдяки перекладам С.Я.Маршака. За ці переклади Маршак був удостоєний Сталінської премії. Ось його переклад 66 сонета:

Сонет 66

Зову я смерть. Мне видетъ невтерпѣж
Достоинство, что проситъ подаянья,
Над простотою глумящуюся ложь,

Ничтожество в раскошном одеянье,
И совершенству ложный приговор,
И девственность, поруганную грубо,
И неуместной почести позор,
И мощь в плену у немощи беззубой,
И прямоту, что глупостью сливёт,
И глупость в маске мудреца, пророка,
И вдохновения зажатый рот,
И праведность на службе у порока.
Всё мерзостно, что вижу я вокруг...
Но как тебя покинуть, милый друг!1

С.Маршак

С.Маршак зробив довільний переказ Шекспірівського сонета — витончений, на високому рівні майстерності. Перед нами постають дуже поетичні, естетичні рядки, які пестять наш слух. Але Шекспір постає надто виструнченим у його перекладі. Творче відтворення Самуїлом Маршаком сонетів Шекспіра є продовженням традицій російського поетичного перекладу, яку започаткував В. Жуковський, і про яку ще раніше Пушкін сказав: "Подстрочный перевод никогда не может быть верен".

Сонет 66

Стомившись, вже смерті я благаю,
Бо скрізь нікчемність в роскоші сама,
І в злиднях честь доходить до одчаю,
І чистій вірності шляхів нема,
І силу неміч забива в кайдани,
І честь дівоча втоптана у бруд,
І почесі не тим, хто гідний шани,
І досконалості ганебний суд,
І злу — добро поставлене в служниці,
І владою уярмлені митці,
І істину вважають за дурниці,
І гине хист в недоума руці;
Стомившись тим, спокою прагну я,
Та вмерти не дає любов моя.2

Д.Паламарчук.

Дмитро Паламарчук бездоганно володіє віршем та мовою. Але не прагне подати поета 18-го століття, у якому цілком нормальними були деяка грубість вислову і нестриманість у мовних засобах, у елегантній "обгортці". Він використав усі стилістичні і версифікаційні можливості для відтворення болю, неспокою, благородного гніву.

Обидва перекладачі чітко дотримуються схеми римування оригіналу, тобто англійського сонета. Схвильованість поет виражає шляхом використання анафори — 10 рядків оригіналу розпочинаються зі слова "And". Стільки ж рядків розпочинаються з "I"

в українському перекладі. У Маршака лише 8 рядків, що розпочинаються сполучником "И" . Шекспір використав прийом градації: у кожному рядку він перераховує неприємності, які бачить навкруги, підводячи читача до розуміння того обурення, яке шматує поетове серце. Шекспір перерахував 15 явищ (іменників), які викликають у нього огиду. В російському перекладі можна знайти 14 явищ, а в українському — 13.

Загалом, обидва перекладачі передають переклади витонченіші, ніж оригінал. В оригіналі "cry", "maiden", в перекладах зову — благаю, девственність — честь дівоча, а "tounge-tied" взагалі ігнорується перекладачами. Кожен з перекладачів подає Шекспіра у власному прочитанні: Маршак — у творчому переспіві, а Паламарчук прагне до більш-менш точного відтворення оригіналу. Проте в поезії це зробити іще важче ніж у прозі. Недаремно Жуковський сказав: "Перекладач у прозі — раб, перекладач у поезії — суперник".

Література.

1. Уильям Шекспир. Сонет. В переводах С.Маршака. — К.: 1966.
2. В.Шекспір. Сонети. — К.: 1966.
3. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. — К.1980.
- 1 В.Шекспир. Сонеты. К., 1966.
- 2 Переклав Дмитро Паламарчук.